

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 19. marca 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti –
Dublinský systém – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Odovzdanie žiadateľa do členského štátu
zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu – Pojem ‚útek‘ – Spôsoby predĺženia
lehoty na odovzdanie – Článok 4 Charty základných práv Európskej únie – Vážne riziko neľudského
alebo ponižujúceho zaobchádzania po skončení azylového konania – Životné podmienky osôb
požívajúcich medzinárodnú ochranu v uvedenom členskom štáte“

Vo veci C-163/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný
rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd spolkovej krajiny
Bádensko-Württembersko, Nemecko) z 15. marca 2017 a doručený Súdnemu dvoru 3. apríla 2017,
ktorý súvisí s konaním:

Abubacarr Jawo

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan, F. Biltgen,
K. Jürimäe a C. Lycourgos, sudcovia A. Rosas, E. Juhász, M. Ilešič (spravodajca), J. Malenovský, L. Bay
Larsen a D. Šváby,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: M. Aleksejev, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. mája 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- A. Jawo, v zastúpení: B. Münch a U. Bargon, Rechtsanwälte,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, R. Kanitz, M. Henning a V. Thanisch, splnomocnení
zástupcovia,
- belgická vláda, v zastúpení: C. Van Lul a P. Cottin, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci L. Cordi a L. D’Ascia, avvocati dello Stato,
 - maďarská vláda, v zastúpení: M. M. Tátrai, M. Z. Fehér a G. Koós, splnomocnení zástupcovia,
 - holandská vláda, v zastúpení: J. Langer, M. Bulterman, C. S. Schillemans a M. Gijzen, splnomocnení zástupcovia,
 - vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Brandon a C. Crane, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci D. Blundell, barrister,
 - švajčiarska vláda, v zastúpení: E. Bichet, splnomocnený zástupca,
 - Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande a C. Ladenburger, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. júla 2018,

vydal tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 2 a článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31, ďalej len „nariadenie Dublin III“), ako aj článku 4 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Abubacarrom Jawom na jednej strane a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko) na strane druhej vo veci rozhodnutia o odovzdaní dotknutej osoby do Talianska.

Právna úprava

Medzinárodné právo

- 3 Článok 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“) s názvom „Zákaz mučenia“ stanovuje:

„Nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.“

Právo Únie

Charta

- 4 Podľa článku 1 Charty s názvom „Ľudská dôstojnosť“:

„Ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Musí sa rešpektovať a ochraňovať.“

- 5 V článku 4 Charty s názvom „Zákaz mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu“ sa uvádza:

„Nikoho nemožno mučiť ani podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.“

- 6 Článok 47 Charty s názvom „Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces“ vo svojom prvom odseku stanovuje:

„Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.“

- 7 Článok 51 Charty s názvom „Rozsah pôsobnosti“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.“

- 8 Článok 52 Charty s názvom „Rozsah a výklad práv a zásad“ vo svojom odseku 3 stanovuje:

„V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v [EDLP], zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.“

Nariadenie Dublin III

- 9 Nariadenie Dublin III zrušilo a nahradilo nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109, ďalej len „nariadenie Dublin II“). Odôvodnenia 4, 5, 19, 32 a 39 nariadenia Dublin III uvádzajú:

„(4) V záveroch z [Európskej rady na jej mimoriadnom zasadnutí v] Tampere [15. a 16. októbra 1999] sa konštatuje, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať z krátkodobého hľadiska jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.

(5) Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

...

(19) S cieľom zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb by sa mali v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní do zodpovedného členského štátu stanoviť právne záruky a právo na účinný prostriedok nápravy predovšetkým v súlade s článkom 47 [Charty]. S cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy voči takýmto rozhodnutiam zahŕňať preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva.

...

(32) Pokiaľ ide o zaobchádzanie s osobami, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti tohto nariadenia, členské štáty sú viazané svojimi povinnosťami vyplývajúcimi z nástrojov medzinárodného práva, ako aj z príslušnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

...

(39) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré sú uznané najmä v [Charte]. Toto nariadenie sa usiluje najmä zabezpečiť úplné dodržiavanie práva na azyl zaručeného článkom 18 [Charty], ako aj práv uznaných podľa jej článkov 1, 4, 7, 24 a 47. Toto nariadenie by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom uplatňovať.“

10 V zmysle článku 2 písm. n) nariadenia Dublin III sa „riziko úteku“ na účely tohto nariadenia definuje „v konkrétnom prípade ako existencia dôvodov, ktoré sa zakladajú na objektívnych kritériách vymedzených právom, pre ktoré sa možno domnievať, že žiadateľ alebo štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, na ktorých sa vzťahuje konanie o odovzdaní, môžu utiecť.“

11 Článok 3 nariadenia Dublin III, nazvaný „Prístup k postupu posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu“, stanovuje:

„1. Členské štáty posúdia každú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.

2. Keď nie je možné určiť žiaden zodpovedný členský štát na základe kritérií uvedených v tomto nariadení, je za jej posúdenie zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná.

Ak nie je možné odovzdať žiadateľa do členského štátu, ktorý je primárne určený za zodpovedný, pretože sa zo závažných dôvodov možno domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v danom členskom štáte systémové chyby, na základe ktorých hrozí žiadateľom neludské alebo ponižujúce zaobchádzanie v zmysle článku 4 [Charty], členský štát uskutočňujúci proces určovania zodpovedného členského štátu pokračuje v posudzovaní kritérií stanovených v kapitole III s cieľom zistiť, či iný členský štát nemôže byť určený ako zodpovedný.

Ak nemožno vykonať odovzdať podľa tohto odseku do žiadneho členského štátu určeného na základe kritérií stanovených v kapitole III alebo do prvého členského štátu, v ktorom bola podaná žiadosť, stane sa zodpovedným členským štátom členský štát, ktorý uskutočňuje proces určovania zodpovedného členského štátu.

...“

12 Kapitola VI nariadenia Dublin III, nazvaná „Postupy na prevzatie a prijatie späť“, zahŕňa najmä články 27 a 29 tohto nariadenia.

13 Článok 27 uvedeného nariadenia, nazvaný „Opravné prostriedky“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde.“

- 14 Oddiel VI kapitoly VI nariadenia Dublin III, ktorý sa zaoberá odovzdaním žiadateľov do zodpovedného členského štátu, obsahuje článok 29 tohto nariadenia s názvom „Modality a lehoty“, ktorý stanovuje:

„1. Odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa uskutoční v súlade s vnútroštátnym právom žiadajúceho členského štátu, po porade medzi dotknutými členskými štátmi, akonáhle to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 odkladný účinok.

Ak sa odovzdania do zodpovedného členského štátu vykonávajú odchodom s dozom alebo eskortovaním, členské štáty zabezpečia, aby sa vykonávali ľudským spôsobom a aby sa pritom v plnej miere dodržiavali základné práva a ľudská dôstojnosť.

...

2. Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovedný členský štát bude zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na žiadajúci členský štát. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť pre uväznenie dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku.

...

4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi, najmä v prípadoch odložených alebo oneskorených odovzdaní, odovzdaní po povinnom akceptovaní, alebo v prípadoch odovzdania maloletých či závislých osôb, ako aj v prípadoch odovzdaní pod dozom. ...“

Vykonávacie nariadenie

- 15 Nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia č. 343/2003 (Ú. v. EÚ L 222, 2003, s. 3; Mim. vyd. 19/006, s. 200), zmenené vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014 (Ú. v. EÚ L 39, 2014, s. 1) (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), obsahuje podmienky vykonávania nariadenia Dublin II a v súčasnosti teda podmienky vykonávania nariadenia Dublin III.
- 16 Kapitola III vykonávacieho nariadenia, nazvaná „Prevozy [Vykonanie odovzdania – *neoficiálny preklad*]“, obsahuje najmä článok 9 tohto nariadenia s názvom „Odložené a oneskorené prevozy [odovzdania – *neoficiálny preklad*]“, ktorý stanovuje:

„1. Zodpovedný členský štát je bezodkladne informovaný o každom odložení, či už pre odvolaníu, alebo opätovnému preskúmaniu s odkladným účinkom, alebo zo zdravotných dôvodov, napr. pre zlý zdravotný stav žiadateľa o azyl, pre nemožnosť dopravy, alebo preto, že žiadateľ o azyl zmenil svoj pôvodný postoj k prevozu [žiadateľ sa vyhol vykonaniu odovzdania – *neoficiálny preklad*].

1a. Ak sa odovzdanie na žiadosť členského štátu vykonávajúceho odovzdanie pozdržalo, členský štát vykonávajúci odovzdanie a zodpovedný členský štát musia nadviazať kontakt na účely umožnenia organizácie nového odovzdania v najkratšom možnom čase v súlade s článkom 8 a najneskôr do dvoch týždňov od chvíle, kedy sa orgány dozvedeli o tom, že okolnosti, ktoré zapríčinili pozdržanie alebo odloženie, už viac nepretrvávajú. V takom prípade sa pred odovzdaním zašle aktualizované štandardné tlačivo na postúpenie údajov pred odovzdaním, ktoré je stanovené v prílohe VI.

2. Členský štát, ktorý na základe jedného z dôvodov uvedených v článku 29 ods. 2 [nariadenia Dublin III] nemôže uskutočniť odovzdanie v rámci bežnej lehoty šiestich mesiacov od dátumu akceptovania dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak má odkladný účinok, informuje o tejto skutočnosti zodpovedný členský štát pred uplynutím tejto lehoty. V opačnom prípade za spracovanie žiadosti o medzinárodnú ochranu a za ostatné povinnosti podľa [nariadenia Dublin III] zodpovedá žiadajúci členský štát v súlade s článkom 29 ods. [2] uvedeného nariadenia.

...“

Smernica o oprávnení

17 Kapitola VII smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9, ďalej len „smernica o oprávnení“), v ktorej sa nachádzajú články 20 až 35 tejto smernice, definuje obsah medzinárodnej ochrany.

18 Článok 34 smernice o oprávnení, nazvaný „Prístup k prostriedkom pre začlenenie“, stanovuje:

„S cieľom uľahčiť začlenenie osôb s postavením medzinárodnej ochrany do spoločnosti členské štáty zabezpečia prístup k programom pre začlenenie, ktoré považujú za vhodné z hľadiska toho, aby sa zohľadnili špecifické potreby osôb s postavením utečenca alebo osôb s postavením doplnkovej ochrany, alebo vytvoria predbežné podmienky, ktoré zaručia prístup k takýmto programom.“

Smernica o prijímaní

19 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 96, ďalej len „smernica o prijímaní“), vo svojom článku 5, nazvanom „Informácie“, spresňuje:

„1. Členské štáty informujú žiadateľov v primeranej lehote, najneskôr však do pätnástich dní od podania ich žiadosti o medzinárodnú ochranu, aspoň o existujúcich výhodách a povinnostiach, ktoré musia splňať v súvislosti s podmienkami prijímania.

...

2. Členské štáty zabezpečia, aby informácie uvedené v odseku 1 mali písomnú podobu a aby boli v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu žiadateľ rozumie. Tieto informácie sa môžu prípadne poskytovať aj ústne.“

20 Článok 7 smernice o prijímaní, nazvaný „Pobyt a sloboda pohybu“, stanovuje:

„1. Žiadatelia sa môžu voľne pohybovať na území hostiteľského členského štátu alebo v rámci oblasti, ktorú im tento členský štát vyčlení. Vyčlenená oblasť nesmie narušovať nedotknuteľnosť súkromia a musí poskytovať dostatočný priestor na zabezpečenie prístupu ku všetkým výhodám vyplývajúcim z tejto smernice.

2. Členské štáty môžu rozhodnúť o mieste pobytu žiadateľa z dôvodu verejného záujmu, verejného poriadku alebo v prípade potreby aj z dôvodu rýchleho spracovania a efektívneho monitorovania jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu.

3. Členské štáty môžu podmieniť zabezpečovanie materiálnych podmienok prijímania skutočným pobytom žiadateľov na konkrétnom mieste, ktoré určia členské štáty. Takéto rozhodnutie, ktoré môže mať všeobecnú povahu, sa prijme na základe individuálneho posúdenia a v súlade s vnútroštátnym právom.

4. Členské štáty ustanovia možnosť poskytovať žiadateľom dočasné povolenie na opustenie miesta pobytu uvedeného v odsekoch 2 a 3 a/alebo vyčlenenej oblasti uvedenej v odseku 1. Rozhodnutia sa prijímajú na základe individuálneho posúdenia, objektívne a nestranne, a ak sú rozhodnutia zamietavé, musia sa odôvodniť.

Žiadateľ nemusí žiadať o povolenie dostaviť sa na orgány alebo súdy, ak je jeho prítomnosť potrebná.

5. Členské štáty od žiadateľov vyžadujú, aby príslušné orgány informovali o súčasnej adrese a aby čo najskôr týmto orgánom oznámili každú zmenu adresy.“

Nemecké právo

21 § 60a Aufenthaltsgesetz Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (zákon o pobyte, zárobkovej činnosti a integrácii cudzincov na spolkovom území, ďalej len „Aufenthaltsgesetz“), zmeneného s účinnosťou od 6. augusta 2016 prostredníctvom Integrationsgesetz (zákon o integrácii) z 31. júla 2016 (BGBl. 2016 I, s. 1939, ďalej len „Integrationsgesetz“), nazvaný „Dočasný odklad vyhostenia (tolerovanie prítomnosti)“, vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Vyhostenie cudzinca sa odkladá, dokým je toto vyhostenie nemožné zo skutkových a právnych dôvodov a povolenie na pobyt nebolo udelené. ... Cudzincovi možno vydať dokument, ktorý potvrdzuje, že jeho prítomnosť sa toleruje (*Duldung*) (ďalej len „dokument o tolerovaní prítomnosti“) v prípade, ak si naliehavé humanitárne alebo osobné dôvody alebo významný verejný záujem vyžadujú jeho dočasnú prítomnosť na spolkovom území. Dokument o tolerovaní prítomnosti z naliehavých osobných dôvodov v zmysle tretej vety uvedenej vyššie sa vydá v prípade, ak cudzí štátny príslušník začína alebo začal v Nemecku s kvalifikovaným odborným vzdelávaním v štátom uznávanej alebo podobne upravenej profesii, nie sú splnené podmienky uvedené v odseku 6 a v blízkej budúcnosti nemožno očakávať prijatie konkrétnych opatrení v súvislosti s ukončením pobytu. V prípadoch podľa štvrtej vety uvedenej vyššie sa dokument o tolerovaní prítomnosti vydá na dobu odborného vzdelávania uvedenú v zmluve o vzdelávaní. ...“

22 § 29 Asylgesetz (zákon o azyle), zmenený s účinnosťou od 6. augusta 2016 prostredníctvom Integrationsgesetz (ďalej len „AsylG“), nazvaný „Nepripustné žiadosti“, stanovuje:

„1. Žiadosť o azyl je neprípustná, ak:

- (1) je za posúdenie žiadosti o azyl zodpovedný iný členský štát
 - a) na základe [nariadenia Dublin III], alebo
 - b) na základe iných právnych predpisov Európskej Únie alebo medzinárodnej zmluvy

...“

23 § 31 AsylG, nazvaný „Rozhodnutie úradu o žiadostiach o azyl“, vo svojom odseku 3 stanovuje:

„V prípadoch podľa odseku 2 a v prípade rozhodnutí o neprípustných žiadostiach o azyl je potrebné zistiť, či sú splnené podmienky podľa § 60 ods. 5 alebo 7 Aufenthaltsgesetz. Od vyššie uvedeného postupu možno upustiť, ak sa cudziemu štátnemu príslušníkovi udelí azyl alebo prizná medzinárodná ochrana v zmysle § 1 ods. 1 bodu 2.“

24 § 34a AsylG, nazvaný „Príkaz na vyhostenie“, stanovuje:

„1. Ak sa rozhodne o vyhostení cudzieho štátneho príslušníka do bezpečnej tretej krajiny (§ 26a) alebo do krajiny zodpovednej za uskutočnenie konania o azyle (§ 29 ods. 1 bod 1), nariadi Spolkový úrad vyhostenie do tejto krajiny bez zbytočného odkladu po tom, čo sa zistí, že toto vyhostenie možno vykonať. Vyššie uvedené platí aj vtedy, ak cudzí štátny príslušník podal žiadosť o azyl v inom štáte zodpovednom za uskutočnenie konania o azyle v zmysle ustanovení práva Európskej únie alebo medzinárodnej zmluvy alebo ak vzal svoju žiadosť späť ešte pred rozhodnutím Spolkového úradu. Príkaz na vyhostenie je vykonateľný bez predchádzajúceho upozornenia o bezprostrednom vyhostení a bez stanovenia lehoty. Ak nemožno vydať príkaz na vyhostenie podľa prvej alebo druhej vety, Spolkový úrad oznámi bezprostredné vyhostenie do dotknutého štátu.

2. Návrhy podľa § 80 ods. 5 Verwaltungsgerichtsordnung (Správny súdny poriadok) smerujúce proti príkazu na vyhostenie sa podávajú v lehote jedného týždňa od oznámenia. V prípade včasného podania takéhoto návrhu k vyhosteniu nemožno pristúpiť pred vydaním súdneho rozhodnutia. ...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

25 Pán Jawo je podľa vlastných vyhlásení štátny príslušník Gambie narodený 23. októbra 1992.

26 Po tom, ako 5. októbra 2012 opustil Gambiu, sa pán Jawo dostal po mori do Talianska, odkiaľ pokračoval vo svojej ceste do Nemecka. Dňa 23. decembra 2014 podal v tomto poslednom členskom štáte žiadosť o azyl.

27 Keďže podľa databázy Eurodac pán Jawo už podal žiadosť o azyl v Taliansku, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko) (ďalej len „Úrad“) 26. januára 2015 dožiadal talianske orgány, aby dotknutú osobu prijali späť. Tieto orgány na toto dožiadanie nereagovali.

28 Rozhodnutím z 25. februára 2015 Úrad na jednej strane zamietol žiadosť pána Jawa ako neprípustnú a na druhej strane nariadil jeho vyhostenie do Talianska.

29 Dňa 4. marca 2015 podal pán Jawo žalobu proti tomuto rozhodnutiu, ktorú 12. marca 2015 doplnil návrhom na nariadenie predbežných opatrení. Uznesením z 30. apríla 2015 Verwaltungsgericht Karlsruhe (Správny súd Karlsruhe, Nemecko) najskôr zamietol tento návrh ako neprípustný z dôvodu, že bol podaný po uplynutí lehoty.

30 Dňa 8. júna 2015 mal byť pán Jawo odovzdaný do Talianska. K tomuto odovzdaniu však nedošlo z dôvodu, že pán Jawo nebol prítomný v spoločnom ubytovacom zariadení, v ktorom sa zdržiaval v Heidelbergu (Nemecko). V odpovedi na zisťovacie úkony Regierungspräsidium Karlsruhe (Regionálne prezídium v Karlsruhe, Nemecko) 16. júna 2015 oddelenie núdzového ubytovania mesta Heidelberg oznámilo, že podľa osoby zodpovednej za toto zariadenie sa pán Jawo v tomto ubytovacom zariadení už určitý čas nezdržiaval.

31 Na formulári s dátumom 16. júna 2015 Úrad informoval talianske orgány, že podľa informácií získaných v ten istý deň nebolo v súčasnosti možné vykonať odovzdanie pána Jawa z dôvodu, že bol na úteku. Na tomto formulári sa tiež uviedlo, že k odovzdaniu dotknutej osoby dôjde najneskôr 10. augusta 2016 „v súlade s článkom 29 ods. 2 [nariadenia Dubin III]“.

32 Je nesporné, že v deň, keď bol príslušný formulár doručený talianskym orgánom, bol pán Jawo opäť prítomný v Heidelbergu, avšak táto informácia sa nedostala k Úradu. Nie je však preukázané, že v konkrétnom okamihu, keď sa pán Jawo prihlásil v Heidelbergu, Úrad už odoslal tento formulár talianskym orgánom.

- 33 Pán Jawo v súvislosti so svojou neprítomnosťou vyhlásil, že začiatkom júna 2015 navštívil priateľa žijúceho vo Freibergu am Neckar (Nemecko). Potom, ako ho telefonicky kontaktovala osoba, s ktorou obýval izbu v Heidelbergu, a informovala ho, že ho hľadala polícia, sa rozhodol vrátiť do Heidelbergu. Keďže však nemal sumu peňazí nevyhnutnú na zaplatenie cesty medzi týmito dvoma mestami, musel si najskôr túto sumu požičať. Po návrate do Heidelbergu sa dostavil na Sozialamt (Úrad sociálnych vecí), na ktorom sa opýtal, či má naďalej miesto na svojej izbe, čo mu bolo potvrdené.
- 34 Pán Jawo navyše uviedol, že nik mu nepovedal, že mal oznámiť svoju neprítomnosť.
- 35 Dňa 3. februára 2016 bol neúspešný aj druhý pokus o odovzdanie z dôvodu, že pán Jawo odmietol nastúpiť do lietadla, ktoré malo zabezpečiť jeho odovzdanie.
- 36 Na základe nového návrhu na nariadenie predbežného opatrenia Verwaltungsgericht Karlsruhe (Správny súd Karlsruhe) rozhodnutím z 18. februára 2016 priznal odkladný účinok žalobe pána Jawa zo 4. marca 2015.
- 37 Rozsudkom zo 6. júna 2016 uvedený súd túto žalobu zamietol.
- 38 V rámci odvolania podaného proti tomuto rozsudku na Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd Bádensko-Württembersko, Nemecko), pán Jawo najmä tvrdil, že v júni 2015 nebol na úteku a že Úrad nemohol platne predĺžiť lehotu na odovzdanie. Okrem toho jeho odovzdanie do Talianska je protiprávne aj z dôvodu, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v tomto členskom štáte systémové chyby v zmysle článku 3 ods. 2 druhého pododseku nariadenia Dublin III.
- 39 Počas odvolacieho konania Úrad zistil, že pánovi Jawovi bolo v Taliansku vydané povolenie na pobyt z humanitárnych dôvodov na dobu jedného roka a jeho platnosť uplynula 9. mája 2015. Vnútroštátny súd sa však domnieva, že vydanie tohto povolenia na pobyt nemá za následok neuplatniteľnosť nariadenia Dublin III, keďže v rámci tohto povolenia sa pánovi Jawovi nepriznala medzinárodná ochrana v zmysle smernice o oprávnení.
- 40 Vnútroštátny súd uvádza, že na to, aby mohol rozhodnúť spor vo veci samej, musí v prvom rade odpovedať na otázku, či 16. júna 2015, teda v deň, keď Úrad uskutočnil oznámenie talianskemu ministrovi vnútra, žalobca bol „na úteku“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III.
- 41 V tomto kontexte tento súd uvádza, že šesťmesačná lehota na odovzdanie stanovená v článku 29 ods. 1 tohto nariadenia už uplynula v čase prijatia rozhodnutia Verwaltungsgericht Karlsruhe (Správny súd Karlsruhe) z 18. februára 2016, ktorým sa priznáva odkladný účinok žaloby podanej pánom Jawom, takže toto rozhodnutie už nemohlo predĺžiť alebo prerušiť plynutie tejto lehoty.
- 42 Vnútroštátny súd sa domnieva, že ak by sa malo vychádzať z definície pojmu „riziko úteku“ v článku 2 písm. n) nariadenia Dublin III, ktorý v znení v nemeckom jazyku odkazuje na obavy, že dotknutá osoba sa útekem „bude vyhýbať“ postupu odovzdania, je potrebné domnievať sa, že ide len o vedomé správanie dotknutej osoby s cieľom zabrániť odovzdaniu. Existujú však platné dôvody domnievať sa, že na účely uplatnenia článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III stačí, aby príslušný orgán nepoznal miesto pobytu dotknutej osoby ani v deň pokusu o odovzdanie a ani v čase, keď o tom informoval príslušný orgán dožiadaného členského štátu. Nič totiž neumožňuje dospieť k záveru, že by cieľom tohto ustanovenia bolo sankcionovať protiprávne správanie dotknutej osoby. Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť účinné fungovanie systému určenia zodpovedného členského štátu, ktorý vytvoril normotvorca Únie (ďalej len „dublinský systém“), ktorý by mohol byť výrazne narušený, pokiaľ by odovzdaniám bolo zabránené z dôvodov nachádzajúcich sa mimo sféry zodpovednosti žiadajúceho členského štátu. Okrem toho by mohlo byť zložité preukázať, že dotknuté osoby sa vzdialili z ich miesta pobytu s cieľom zabrániť svojmu odovzdaniu.

- 43 Ďalej sa vnútroštátny súd pýta na podmienky, za akých dochádza k predĺženiu lehoty šiestich mesiacov upravenému v článku 29 ods. 2 druhej vete nariadenia Dublin III v prípade úteku. V tejto súvislosti uvádza, že hoci znenie tohto ustanovenia na prvý pohľad naznačuje, že členské štáty sa musia v tejto súvislosti dohodnúť, mohlo by tiež viesť k výkladu, podľa ktorého by žiadajúci členský štát mohol jednostranne rozhodnúť o tomto predĺžení lehoty tým, že by informoval dožiadaný členský štát, ešte pred uplynutím pôvodnej lehoty šiestich mesiacov, o skutočnosti, že k odovzdaniu nemôže dôjsť v tejto lehote a že sa vykoná v lehote, ktorú žiadajúci členský štát uvedie pri tejto príležitosti. Tento posledný výklad, ktorý by sa inšpiroval článkom 9 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, mohol by byť uprednostnený v záujme zabezpečenia účinnosti postupu odovzdania.
- 44 Vnútroštátny súd sa napokon pýta, či na účely posúdenia zákonnosti odovzdania musí zohľadniť životné podmienky, ktorým by bol žiadateľ vystavený v dožiadanom členskom štáte, za predpokladu, že by v ňom bolo vyhovené jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu, a najmä vážne riziko, že sa s ním tam bude zaobchádzať v rozpore s článkom 4 Charty.
- 45 Tento súd sa v tejto súvislosti domnieva, že preskúmanie existencie systémových chýb v zmysle článku 3 ods. 2 druhého pododseku nariadenia Dublin III nemožno obmedziť na azylové konanie a podmienky prijímania existujúce v priebehu tohto konania, ale musí zohľadniť aj neskoršiu situáciu. Preto aj poskytnutie najlepších podmienok prijímania počas uvedeného konania by bolo nedostatočné, ak by dotknutej osobe po priznaní medzinárodnej ochrany hrozilo, že bude vystavená situácii hmotnej núdze. Povinnosť vykonať takéto celkové posúdenie situácie žiadateľa pred jeho odovzdaním predstavuje nevyhnutnú protiváhu v rámci dublinského systému, ktorý zakazuje osobám žiadajúcim o ochranu slobodne si zvoliť svoju krajinu azylu. V každom prípade však táto povinnosť vyplýva z článku 3 EDLP.
- 46 Vnútroštátny súd ďalej uvádza, že smernica o oprávnení vo všeobecnosti stanovuje len rovnosť zaobchádzania v porovnaní s vlastnými štátnymi príslušníkmi dotknutého členského štátu. Takého „vnútroštátne zaobchádzanie“ sa však môže ukázať ako nedostatočné na účely zachovania dôstojnosti osôb, ktorým sa poskytuje medzinárodná ochrana, pretože sú vo všeobecnosti zraniteľné a vykorodené a nie sú schopné účinne si uplatňovať práva, ktoré im hostiteľský členský štát zaručuje. Aby sa umožnilo týmto osobám dosiahnuť podobnú úroveň, ako majú štátni príslušníci tohto členského štátu a účinne si uplatniť tieto práva, článok 34 smernice o oprávnení vyžaduje od členských štátov, aby zaručili uvedeným osobám účinný prístup k integračným programom, ktoré vykonávajú špecifickú kompenzačnú funkciu. Táto norma predstavuje minimálnu požiadavku, ako aj odôvodnenie dublinského systému.
- 47 Vnútroštátny súd odkazuje najmä na správu Organisation suisse d'aide aux réfugiés (Švajčiarska organizácia na pomoc utečencom) s názvom „Podmienky prijímania v Taliansku“ z augusta 2016, ktorá obsahuje konkrétne okolnosti odôvodňujúce záver, že osoby požívajúce medzinárodnú ochranu v tomto členskom štáte by mohli byť vystavené riziku života na úplnom okraji spoločnosti, v postavení bezdomovcov a v hmotnej núdzi. Podľa tejto správy nedostatočne rozvinutý sociálny systém tohto členského štátu je, pokiaľ ide o talianske obyvateľstvo, kompenzovaný rodinnou solidaritou, ktorá však chýba v prípade osôb požívajúcich medzinárodnú ochranu. Uvedená správa okrem toho hovorí o tom, že v Taliansku kvázi neexistujú integračné kompenzačné programy, pričom najmä prístup k nevyhnutným jazykovým kurzom je veľmi náhodný. Napokon z tejto správy vyplýva, že vzhľadom na prudký nárast počtu utečencov v priebehu posledných rokov významné štrukturálne nedostatky štátneho sociálneho systému štátu nemôžu byť kompenzované mimovládnyimi organizáciami a cirkvami.

48 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd Bádensko-Württembersko) rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je žiadateľ o azyl na úteku v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia [Dublin III] iba v tom prípade, ak sa vedome a zámerne vyhýba vnútroštátnym orgánom zodpovedným za vykonanie jeho odovzdania, s úmyslom prekaziť alebo sťažiť odovzdanie, alebo stačí, aby sa dlhšiu dobu nezdržoval na mieste prideleného bydliska a neupovedomil úrady o mieste, na ktorom sa nachádza, v dôsledku čoho sa plánované odovzdanie nemôže uskutočniť?

Môže sa dotknutá osoba dovoľávať správneho uplatnenia predpisu a v konaní proti rozhodnutiu o odovzdaní namietat', že už uplynula lehota šiestich mesiacov na odovzdanie, pretože nebola na úteku?

2. Možno predĺžiť lehotu podľa článku 29 ods. 1 prvého pododseku nariadenia [Dublin III] iba na základe tej skutočnosti, že odovzdávajúci členský štát informuje ešte pred uplynutím tejto lehoty zodpovedný členský štát o tom, že dotknutá osoba je na úteku a zároveň uvedie konkrétnu lehotu, najviac v trvaní 18 mesiacov, v ktorej dôjde k odovzdaniu, alebo možno túto lehotu predĺžiť iba v prípade, ak sa na tom dotknuté členské štáty dohodnú?

3. Je odovzdanie žiadateľa o azyl do zodpovedného členského štátu protiprávne, ak by v ňom uvedený žiadateľ v prípade priznania medzinárodnej ochrany v tomto štáte bol vzhľadom na to, aké by boli potom jeho predpokladané životné podmienky, vystavený vážnemu riziku zaobchádzania v zmysle článku 4 [Charty]?

Patrí takáto otázka ešte do pôsobnosti práva Únie?

Podľa akých kritérií vyplývajúcich z práva Únie sa majú posudzovať životné podmienky osoby, ktorej sa priznala medzinárodná ochrana?“

Konanie pred Súdnym dvorom

49 Na návrh vnútroštátneho súdu určená komora preskúmala potrebu prejednávania veci v naliehavom konaní podľa článku 107 Rokovacieho poriadku Súdného dvora. Dňa 24. apríla 2017 táto komora po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že tomuto návrhu nevyhovie.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

50 Svojou prvou otázkou, ktorá obsahuje dve časti, sa vnútroštátny súd na jednej strane pýta, či sa článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III má vykladať v tom zmysle, že na prijatie záveru, že dotknutá osoba je na úteku v zmysle tohto ustanovenia, je potrebné, aby sa vedome vyhýbala príslušným orgánom s cieľom zmariť svoje odovzdanie, alebo či naopak v tomto ohľade stačí, že táto osoba opustila miesto pobytu, ktoré jej bolo pridelené bez toho, aby tieto orgány boli o jej neprítomnosti informované, takže toto odovzdanie nemohlo byť vykonané.

51 Na druhej strane sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III vykladať v tom zmysle, že v rámci konania vedeného proti rozhodnutiu o odovzdaní sa dotknutá osoba môže dovoľávať uplatnenia článku 29 ods. 2 tohto nariadenia a tvrdiť, že lehota na odovzdanie uplynula z dôvodu, že táto osoba nebola na úteku.

- 52 Pokiaľ ide o prvú časť tejto prvej otázky, treba zdôrazniť, že ustanovenia článku 29 ods. 1 prvého pododseku a článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III stanovujú, že po uplynutí kogentnej lehoty šiestich mesiacov dochádza k automatickému presunu zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu na žiadajúci členský štát s výnimkou prípadu, že by táto lehota bola výnimočne predĺžená najviac na jeden rok z dôvodu nemožnosti uskutočniť odovzdanie dotknutej osoby z dôvodu jej uväznenia alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je táto osoba na úteku, pričom v týchto prípadoch k presunu zodpovednosti za posúdenie jej žiadosti dochádza po uplynutí takto stanovenej lehoty.
- 53 Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností sa možno domnievať, že žiadateľ je „na úteku“ v zmysle článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III, treba uviesť, že toto nariadenie neobsahuje žiadne spresnenia v tejto súvislosti.
- 54 Nariadenie Dublin III totiž neobsahuje definíciu pojmu „útek“ a nijaké z jeho ustanovení výslovne nespresňuje, či si tento pojem vyžaduje, aby dotknutá osoba mala v úmysle vyhýbať sa príslušným orgánom s cieľom zabrániť svojmu odovzdaniu.
- 55 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora však z požiadavky jednotného uplatňovania práva Únie vyplýva, že ak ustanovenie práva Únie neobsahuje nijaký odkaz na právo členských štátov, pokiaľ ide o konkrétny pojem, tento pojem si vyžaduje v celej únii autonómny a jednotný výklad, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie dotknutého ustanovenia, ale aj jeho kontext a cieľ sledovaný právnou úpravou, ktorej súčasťou je toto ustanovenie (rozsudok z 8. marca 2018, DOCERAM, C-395/16, EU:C:2018:172, bod 20 a citovaná judikatúra).
- 56 V tejto súvislosti z obvyklého významu pojmu „útek“, ktorý je použitý vo väčšine jazykových verzií článku 29 ods. 2 druhej vety nariadenia Dublin III a ktorý si vyžaduje vôľu dotknutej osoby niekomu uniknúť alebo sa niečomu vyhýbať, konkrétne v tomto kontexte príslušným orgánom a tým aj jej odovzdaniu, vyplýva, že toto ustanovenie sa v zásade uplatňuje len vtedy, ak sa táto osoba vedome vyhýba týmto orgánom. Článok 9 ods. 1 vykonávacieho nariadenia okrem iných možných dôvodov odkladu odovzdania uvádza aj skutočnosť že „žiadateľ sa vyhol vykonaniu odovzdania“, čo si vyžaduje existenciu takéhoto úmyslu. Rovnako článok 2 písm. n) nariadenia Dublin III definuje pojem „riziko úteku“ v niektorých jazykových zneniach, ako napríklad v nemeckom znení, odkazom na obavy, že dotknutá osoba sa útekom „bude vyhýbať“ postupu odovzdania.
- 57 Kontext, do ktorého patrí článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III, a ciele sledované týmto nariadením však bránia takému výkladu tohto ustanovenia, podľa ktorého v situácii, v ktorej nemožno odovzdanie vykonať z dôvodu, že dotknutá osoba opustila miesto pobytu, ktoré jej bolo pridelené, bez toho, aby príslušné orgány informovala o svojej neprítomnosti, by tieto orgány mali preukázať, že táto osoba skutočne mala v úmysle vyhýbať sa týmto orgánom s cieľom zabrániť svojmu odovzdaniu.
- 58 Z odôvodnení 4 a 5 nariadenia Dublin III totiž vyplýva že cieľom tohto nariadenia je zaviesť jasnú a uplatniteľnú metódu, založenú na objektívnych a spravodlivých kritériách tak pre členské štáty, ako aj pre dotknuté osoby na rýchle určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, aby sa zaručil efektívny prístup k postupom udeľovania takejto ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.
- 59 Vzhľadom na túto požiadavku rýchlosti je cieľom lehoty na odovzdanie v trvaní šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a článku 29 ods. 2 prvej vety nariadenia Dublin III zabezpečiť, aby dotknutá osoba bola skutočne odovzdaná čo možno najskôr do členského štátu zodpovedného za posúdenie jej žiadosti o medzinárodnú ochranu, pričom sa však vzhľadom na praktickú zložitosť a organizačné ťažkosti súvisiace s vykonaním odovzdania tejto osoby obom dotknutým členským štátom ponechá nevyhnutný čas, aby sa mohli dohodnúť vo veci uskutočnenia tohto odovzdania a konkrétne umožnilo žiadajúcemu členskému štátu zariadiť spôsoby vykonania tohto odovzdania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. januára 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, bod 40).

- 60 Práve v tomto kontexte článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III výnimočne umožňuje predĺžiť túto lehotu šiestich mesiacov, aby sa zohľadnila skutočnosť, že je pre žiadajúci členský štát vecne nemožné, aby pristúpil k odovzdaniu dotknutej osoby z dôvodu jej uväznenia alebo úteku.
- 61 Vzhľadom na značné ťažkosti, s ktorými by sa mohli stretnúť príslušné orgány pri preukazovaní úmyslov dotknutej osoby, požiadavka, aby predkladali takýto dôkaz, by mohla umožniť žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorí nechcú byť odovzdaní do členského štátu určeného za zodpovedný za posúdenie ich žiadosti na základe nariadenia Dublin III, uniknúť orgánom žiadajúceho členského štátu až do uplynutia lehoty šiestich mesiacov, aby zodpovednosť za toto posúdenie pripadla tomuto členskému štátu na základe uplatnenia článku 29 ods. 2 prvej vety tohto nariadenia.
- 62 Preto s cieľom zabezpečiť účinné fungovanie dublinského systému a dosiahnutie jeho cieľov je potrebné sa domnievať, že ak odovzdanie dotknutej osoby nemožno vykonať z dôvodu, že opustila miesto pobytu, ktoré jej bolo pridelené, bez toho, aby o svojej neprítomnosti informovala príslušné vnútroštátne orgány, tieto orgány môžu oprávnené predpokladať, že táto osoba mala v úmysle vyhýbať sa týmto orgánom s cieľom zmať svoje odovzdanie, avšak pod podmienkou, že uvedená osoba bola riadne informovaná o povinnostiach, ktoré jej v tejto súvislosti prináležia.
- 63 V tomto kontexte treba uviesť, že podľa článku 7 ods. 2 až 4 smernice o prijímaní členské štáty, tak ako to, zdá sa, skutočne urobila aj Spolková republika Nemecko, môžu obmedziť možnosť žiadateľov o azyl vybrať si svoje miesto pobytu a požadovať od nich, aby získali predchádzajúce správne povolenie na účely opustenia tohto miesta. Okrem toho podľa článku 7 ods. 5 tejto smernice členské štáty ukladajú žiadateľom povinnosť, aby príslušné orgány informovali o súčasnej adrese a aby čo najskôr týmto orgánom oznámili každú zmenu adresy.
- 64 Na základe článku 5 smernice o prijímaní však členské štáty musia informovať žiadateľov o týchto povinnostiach. Žiadateľovi totiž nemožno vytýkať, že opustil miesto pobytu, ktoré mu bolo pridelené, bez toho, aby o tom informoval príslušné orgány a v prípade bez toho, aby ich požiadal o predchádzajúce povolenie, pokiaľ tento žiadateľ nebol sám informovaný o uvedených povinnostiach. V prejednávanej veci je úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či žalobca vo veci samej bol skutočne informovaný o takýchto povinnostiach.
- 65 Okrem toho, keďže nemožno vylúčiť existenciu platných dôvodov odôvodňujúcich skutočnosť, že žiadateľ neinformoval príslušné orgány o svojej neprítomnosti, žalobca musí mať možnosť preukázať, že nemal v úmysle vyhýbať sa týmto orgánom.
- 66 Pokiaľ ide o druhú časť prvej otázky, ktorej cieľom je zistiť, či sa v rámci konania vedeného proti rozhodnutiu o odovzdaní môže dotknutá osoba dovolávať uplatnenia článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III a tvrdiť, že lehota na odovzdanie uplynula z dôvodu, že nebola na úteku, treba konštatovať, že z rozsudku z 25. októbra 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805), vyhláseného po podaní tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že na túto otázku treba odpovedať kladne.
- 67 V tomto rozsudku totiž Súdny dvor na jednej strane rozhodol, že s cieľom zaručiť, že napadnuté rozhodnutie o odovzdaní bolo prijaté v nadväznosti na správne uplatnenie postupov prevzatia a prijatia späť zavedených nariadením Dublin III, musí byť súd, na ktorý bola podaná žaloba proti rozhodnutiu o odovzdaní, oprávnený preskúmať tvrdenia žiadateľa o medzinárodnú ochranu, podľa ktorých bolo toto rozhodnutie prijaté v rozpore s ustanoveniami článku 29 ods. 2 tohto nariadenia, keďže žiadajúci členský štát sa v dôsledku uplynutia lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia ku dňu prijatia uvedeného rozhodnutia už stal zodpovedným členským štátom (rozsudok z 25. októbra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, bod 40).
- 68 Na druhej strane vzhľadom na cieľ uvedený v odôvodnení 19 nariadenia Dublin III, ktorým je zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb v súlade s článkom 47 Charty, ako aj vzhľadom na cieľ uvedený v odôvodnení 5 tohto nariadenia, ktorým je zabezpečiť rýchle určenie členského štátu zodpovedného za

posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a to tak v záujme žiadateľov o takúto ochranu, ako aj v záujme riadneho fungovania dublinského systému vo všeobecnosti, musí mať žiadateľ k dispozícii účinný a rýchly opravný prostriedok, ktorý mu umožní odvolať sa na uplynutie lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia, ku ktorému došlo po prijatí rozhodnutia o odovzdaní (rozsudok z 25. októbra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, body 44 a 46).

69 Právo, ktoré žiadateľovi nachádzajúcemu sa v takej situácii ako pán Jawo, zdá sa, priznáva nemecká právna úprava, čo je potrebné, aby overil vnútroštátny súd, odvolať sa v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní na skutočnosti, ku ktorým došlo po prijatí tohto rozhodnutia voči nemu, spĺňa túto povinnosť stanovenia účinného a rýchleho opravného prostriedku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. októbra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, bod 46).

70 S ohľadom na vyššie uvedené úvahy je potrebné na prvú otázku odpovedať takto:

- Článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ je „na úteku“ v zmysle tohto ustanovenia v prípade, ak sa vedome vyhýba príslušným orgánom zodpovedným za vykonanie jeho odovzdania s cieľom zmať toto odovzdanie. Možno predpokladať, že o takýto prípad ide vtedy, ak toto odovzdanie nemožno vykonať z dôvodu, že tento žiadateľ opustil miesto pobytu, ktoré mu bolo pridelené, bez toho, aby informoval príslušné vnútroštátne orgány o svojej neprítomnosti, pod podmienkou, že bol informovaný o svojich povinnostiach v tomto ohľade, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu. Uvedený žiadateľ si zachováva možnosť preukázať, že skutočnosť, že tieto orgány neinformoval o svojej neprítomnosti, odôvodňujú platné dôvody a nie úmysel vyhýbať sa týmto orgánom.
- Článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci konania vedeného proti rozhodnutiu o odovzdaní sa dotknutá osoba môže dovolávať uplatnenia článku 29 ods. 2 tohto nariadenia a tvrdiť, že vzhľadom na to, že nebola na úteku, lehota na odovzdanie v trvaní šiestich mesiacov uplynula.

O druhej otázke

71 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa článok 29 ods. 2 druhá veta má vykladať v tom zmysle, že na predĺženie lehoty na odovzdanie na maximálne osemnásť mesiacov postačuje, aby žiadajúci členský štát ešte pred uplynutím lehoty na odovzdanie v trvaní šiestich mesiacov informoval zodpovedný členský štát o tom, že dotknutá osoba je na úteku a zároveň uviedol novú lehotu na odovzdanie, alebo či je nevyhnutné, aby sa tieto dva členské štáty dohodli na tejto novej lehote.

72 V tomto ohľade je potrebné najskôr uviesť, že článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Dublin III nestanovuje na účely predĺženia lehoty na odovzdanie v situáciách, ktoré upravuje, nijakú dohodu medzi žiadajúcim členským štátom a zodpovedným členským štátom. Toto ustanovenie sa teda líši od článku 29 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý výslovne stanovuje, že odovzdanie sa uskutočňuje po porade medzi dotknutými členskými štátmi.

73 Ďalej požadovanie dosiahnutia dohody aj v situáciách upravených článkom 29 ods. 2 druhou vetou nariadenia Dublin III by viedlo k zložitému uplatňovaniu tohto ustanovenia a mohlo by ho čiastočne zbaviť potrebného účinku. Komunikácia medzi dvoma dotknutými členskými štátmi, ku ktorej by nevyhnutne muselo dôjsť na dosiahnutie dohody o predĺžení lehoty na odovzdanie, by si vyžadovala tak venovanie času, ako aj zdrojov, a neexistoval by účinný mechanizmus na vyriešenie sporov týkajúcich sa otázky splnenia podmienok takéhoto predĺženia. Okrem toho by na vylúčenie predĺženia lehoty stačilo, aby dožiadaný členský štát bol nečinný.

- 74 Napokon treba uviesť, že na základe článku 29 ods. 4 nariadenia Dublin III, Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanovuje jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi, najmä v prípadoch odložených alebo oneskorených odovzdaní. Článok 9 ods. 2 vykonávacieho nariadenia však spresňuje, že členský štát, ktorý na základe jedného z dôvodov uvedených v tomto článku 29 ods. 2 nemôže uskutočniť odovzdanie v rámci bežnej lehoty šiestich mesiacov, informuje o tejto skutočnosti zodpovedný členský štát pred uplynutím tejto lehoty, pričom v tomto ohľade neupravuje povinnosť vzájomnej dohody.
- 75 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na druhú otázku je potrebné odpovedať tak, že článok 29 ods. 2 druhá veta sa má vykladať v tom zmysle, že na predĺženie lehoty na odovzdanie na maximálne osemnásť mesiacov postačuje, aby žiadajúci členský štát ešte pred uplynutím lehoty na odovzdanie v trvaní šiestich mesiacov informoval zodpovedný členský štát o tom, že dotknutá osoba je na úteku a zároveň uviedol novú lehotu na odovzdanie.

O tretej otázke

- 76 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa článok 4 Charty má vykladať v tom zmysle, že bráni, aby bol žiadateľ o medzinárodnú ochranu odovzdaný v súlade s článkom 29 nariadenia Dublin III do členského štátu, ktorý je podľa tohto nariadenia zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu, ak v prípade priznania takejto ochrany v tomto členskom štáte je žiadateľ vystavený vážnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto článku 4 z dôvodu predvídateľných životných podmienok, ktoré by znášal ako osoba požívajúca medzinárodnú ochranu v uvedenom členskom štáte. Tento súd sa ďalej pýta, či takáto otázka patrí do pôsobnosti práva Únie. Okrem toho by chcel vedieť, aké sú v takom prípade kritériá, podľa ktorých má vnútroštátny súd posúdiť životné podmienky určitej osoby, ktorej je priznaná medzinárodná ochrana.
- 77 V tomto ohľade treba v prvom rade konštatovať, že rozhodnutie členského štátu odovzdať žiadateľa na základe článku 29 nariadenia Dublin III do členského štátu, ktorý je podľa tohto nariadenia v zásade zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, je dôležitou súčasťou spoločného európskeho azylového systému, a preto predstavuje vykonávanie práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty (pozri analogicky rozsudky z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 68 a 69, ako aj zo 16. februára 2017, C. K. a i., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, body 53 a 54).
- 78 Okrem toho z ustálenej judikatúry vyplýva, že pri výklade a uplatňovaní ustanovení nariadenia Dublin III sa majú rešpektovať základné práva zaručené Chartou a najmä jej článkom 4, ktorý zakazuje, bez možnosti výnimky, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie vo všetkých jeho formách a má teda zásadný význam a všeobecnú a absolútnu povahu, keďže je úzko spojený s rešpektovaním ľudskej dôstojnosti, ktorá je predmetom článku 1 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, body 85 a 86, ako aj zo 16. februára 2017, C. K. a i., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, body 59, 69 a 93).
- 79 Tretia otázka je preto otázkou výkladu práva Únie v zmysle článku 267 ZFEÚ.
- 80 V druhom rade je potrebné pripomenúť, že právo Únie spočíva na základnom predpoklade, podľa ktorého každý členský štát vyznáva so všetkými ostatnými členskými štátmi určitý súbor spoločných hodnôt, na ktorých je Únia založená, ako je to spresnené v článku 2 ZEÚ, a uznáva, že ostatné členské štáty s ním tieto hodnoty spoločne vyznávajú. Tento predpoklad znamená a odôvodňuje existenciu vzájomnej dôvery členských štátov v uznanie týchto hodnôt, a tým aj v dodržiavanie práva Únie, ktoré tieto hodnoty uplatňuje [rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 35 a citovaná judikatúra], ako aj v skutočnosť, že ich jednotlivé vnútroštátne právne poriadky sú spôsobilé poskytnúť rovnocennú a účinnú ochranu

základných práv uznaných v Charte, najmä v jej článkoch 1 a 4, ktoré zakotvujú jednu zo základných hodnôt Únie a jej členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, body 77 a 87).

- 81 Zásada vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi má v práve Únie zásadný význam vzhľadom na to, že umožňuje vytvorenie a zachovanie priestoru bez vnútorných hraníc. Konkrétne zásada vzájomnej dôvery najmä v súvislosti s priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti konkrétne ukladá každému z týchto štátov, aby vychádzal z toho, že okrem výnimočných okolností všetky ostatné členské štáty dodržia právo Únie a najmä základné práva uznané týmto právom [pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 78, ako aj z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 36].
- 82 Preto v kontexte spoločného európskeho azylového systému, a najmä nariadenia Dublin III, ktoré sa zakladá na zásade vzájomnej dôvery a ktorého cieľom je zefektívnením žiadostí o medzinárodnú ochranu zrýchlenie ich posúdenia v záujme tak žiadateľov o azyl, ako aj zúčastnených štátov, sa musí predpokladať, že zaobchádzanie so žiadateľmi o takúto ochranu v každom členskom štáte je v súlade s požiadavkami Charty, Dohovoru o právnom postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], ako aj EDLP (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 až 80).
- 83 Nemožno však vylúčiť, že fungovanie tohto systému sa bude v praxi stretávať s veľkými ťažkosťami v konkrétnom členskom štáte, takže bude existovať vážne riziko, že sa so žiadateľmi o azyl v prípade odovzdania do tohto členského štátu bude zaobchádzať spôsobom nezlučiteľným s ich základnými právami (rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 81).
- 84 Za týchto podmienok uplatnenie nevyvrátiteľnej domnienky, podľa ktorej sa základné práva žiadateľa o medzinárodnú ochranu rešpektujú v členskom štáte, ktorý je podľa nariadenia Dublin III určený ako zodpovedný za posúdenie žiadosti, by bolo nezlučiteľné s povinnosťou vykladať a uplatňovať toto nariadenie spôsobom, ktorý je v súlade so základnými právami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 99, 100 a 105).
- 85 Ako už Súdny dvor rozhodol, na základe článku 4 Charty členským štátom vrátane vnútroštátnych súdov prináleží, aby neodovzdali žiadateľa o azyl do zodpovedného členského štátu v zmysle nariadenia Dublin II, ktoré predchádzalo nariadeniu Dublin III, pokiaľ nemôžu ignorovať, že systémové zlyhania azylového konania a podmienok prijímania žiadateľov o azyl v tomto členskom štáte predstavujú vážne a preukázané dôvody domnievať sa, že žiadateľ bude vystavený skutočnému riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto ustanovenia (rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 106).
- 86 Článok 3 ods. 2 druhý a tretí pododsek nariadenia Dublin III, ktorým sa kodifikovala táto judikatúra, spresňuje, že v takejto situácii sa členský štát, ktorý uskutočňuje proces určovania zodpovedného členského štátu, stáva členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, ak po preskúmaní kritérií stanovených v kapitole III tohto nariadenia zistí, že žiadateľa nemožno odovzdať do členského štátu určeného na základe týchto kritérií alebo do prvého členského štátu, v ktorom bola žiadosť podaná.
- 87 Hoci článok 3 ods. 2 druhý pododsek nariadenia Dublin III nepredpokladá, že situácia, ktorá viedla k rozsudku z 21. decembra 2011, N. S. a i. (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865), konkrétne situácia, v ktorej skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty bolo výsledkom systémových chýb v azylovom konaní a podmienok prijímania žiadateľov o medzinárodnú ochranu v členskom štáte, ktorý bol podľa tohto nariadenia určený ako zodpovedný za posúdenie žiadosti, z bodov 83 a 84 tohto rozsudku, ako aj zo všeobecnej a absolútnej povahy zákazu stanoveného

v tomto článku 4 však vyplýva, že odovzdanie žiadateľa do tohto členského štátu je vylúčené v situácii, v ktorej existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že žiadateľ bude vystavený takémuto riziku pri jeho odovzdaní alebo v nadväznosti na toto odovzdanie.

- 88 V dôsledku toho je na účely uplatnenia uvedeného článku 4 irelevantné, či je dotknutá osoba vystavená vážnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania z dôvodu jej odovzdania do zodpovedného členského štátu v zmysle nariadenia Dublin III v čase odovzdania, v priebehu azylového konania alebo po jeho skončení.
- 89 Ako totiž uviedol vnútroštátny súd, spoločný európsky azylový systém a zásada vzájomnej dôvery sú založené na záruke, že uplatňovanie tohto systému v nijakom štádiu ani v nijakej forme nespôsobí vážne riziko porušenia článku 4 Charty. V tomto ohľade by bolo rozporuplné, pokiaľ by existencia takéhoto rizika v štádiu azylového konania bránila odovzdaniu, hoci by sa rovnaké riziko tolerovalo v prípade, že by sa toto konanie už skončilo v dôsledku priznania medzinárodnej ochrany.
- 90 V tomto ohľade, pokiaľ vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní, má k dispozícii dôkazy predložené dotknutou osobou s cieľom preukázania existencie takéhoto rizika, tento súd je povinný na základe objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií a s ohľadom na štandard ochrany základných práv zaručený právom Únie posúdiť reálnosť existencie systémových alebo všeobecných zlyhaní, ktoré sa týkajú niektorých skupín osôb (pozri analogicky rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 89).
- 91 Pokiaľ ide po tretie o otázku, aké sú kritériá, na základe ktorých musia príslušné vnútroštátne orgány vykonať toto posúdenie, treba zdôrazniť, že na to, aby sa na zlyhania uvedené v predchádzajúcom bode uplatňoval článok 4 Charty, ktorý zodpovedá článku 3 EDLP, a ktorého zmysel a rozsah je preto na základe článku 52 ods. 3 Charty rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore, musia zlyhania uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku dosiahnuť osobitnú úroveň závažnosti, ktorá závisí od všetkých okolností prípadu (pozri rozsudok ESLP z 21. januára 2011, M.S.S. v. Belgicko a Grécko (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, bod 254).
- 92 Táto osobitná úroveň závažnosti by bola dosiahnutá v prípade, keď by ľahostajnosť orgánov členského štátu mala za následok, že by sa osoba v plnej miere závislá od verejnej pomoci ocitla nezávisle od svojej vôle a svojho osobného výberu v situácii ťažkej materiálnej deprivácie, ktorá by jej neumožňovala uspokojenie jej najzákladnejších potrieb, ako sú napríklad jedenie, umývanie sa a bývanie, a poškodzovala by jej telesné alebo duševné zdravie alebo by ju uviedla do stavu poníženia nezlučiteľného s ľudskou dôstojnosťou (pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP z 21. januára 2011, M.S.S. v. Belgicko a Grécko (CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, bod 252 až 263).
- 93 Uvedená úroveň teda nemôže zahŕňať situácie, ktoré sú charakterizované veľkou neistotou alebo výrazným zhoršením životných podmienok dotknutej osoby, pokiaľ nevedú k ťažkej materiálnej deprivácii, v dôsledku ktorej sa táto osoba dostane do takej závažnej situácie, ktorú možno považovať za neľudské a ponižujúce zaobchádzanie.
- 94 Taká okolnosť, akú uvádza vnútroštátny súd, podľa ktorého v zmysle správy spomenutej v bode 47 tohto rozsudku formy rodinnej solidarity, ktoré využívajú štátni príslušníci členského štátu primárne zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, aby čelili nedostatkom sociálneho systému uvedeného členského štátu, vo všeobecnosti nie sú prístupné pre osoby požívajúce medzinárodnú ochranu v tomto členskom štáte, nemôže postačovať na odôvodnenie konštatovania, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu by bol v prípade odovzdania do uvedeného členského štátu vystavený takejto situácii ťažkej materiálnej deprivácie.

- 95 Napriek tomu však nemožno úplne vylúčiť, že by žiadateľ o medzinárodnú ochranu mohol preukázať existenciu výnimočných okolností, ktoré by mu boli vlastné a z ktorých by vyplývalo, že v prípade odovzdania do členského štátu, ktorý je primárne zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu, by sa vzhľadom na svoju mimoriadnu zraniteľnosť, nezávisle od svojej vôle a svojho osobného výberu ocitol v situácii ťažkej materiálnej deprivácie, ktorá by spĺňala kritériá uvedené v bodoch 91 až 93 tohto rozsudku po tom, ako mu bola priznaná medzinárodná ochrana.
- 96 V prejednávanej veci existencia nedostatkov pri uplatňovaní programov integrácie osôb požívajúcich medzinárodnú ochranu členským štátom, ktorý je primárne zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, nemôže predstavovať vážny a preukázaný dôvod domnievať sa, že by dotknutá osoba v prípade odovzdania do tohto členského štátu bola vystavená skutočnému riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty.
- 97 V každom prípade samotná skutočnosť, že sociálna ochrana a/alebo životné podmienky sú priaznivejšie v žiadajúcom členskom štáte, než v členskom štáte, ktorý je primárne zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, nemôže potvrdiť záver, podľa ktorého by dotknutá osoba bola v prípade odovzdania do tohto posledného uvedeného členského štátu vystavená skutočnému riziku zaobchádzania, ktoré je v rozpore s článkom 4 Charty.
- 98 S ohľadom na vyššie uvedené úvahy je potrebné na tretiu otázku odpovedať takto:
- Právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že do jeho pôsobnosti patrí otázka, či článok 4 Charty bráni, aby bol žiadateľ o medzinárodnú ochranu odovzdaný v súlade s článkom 29 nariadenia Dublin III do členského štátu, ktorý je podľa tohto nariadenia primárne zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu, ak by v prípade priznania takejto ochrany v tomto členskom štáte bol žiadateľ vystavený vážnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto článku 4 z dôvodu predvídateľných životných podmienok, ktoré by znášal ako osoba požívajúca medzinárodnú ochranu v uvedenom členskom štáte.
 - Článok 4 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takému odovzdaniu žiadateľa o medzinárodnú ochranu s výnimkou prípadu, že by vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní, na základe objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií a s ohľadom na štandard ochrany základných práv zaručený právom Únie konštatoval reálnosť existencie tohto rizika u tohto žiadateľa z dôvodu, že v prípade odovzdania by sa tento žiadateľ nezávisle od svojej vôle a svojho osobného výberu ocitol v situácii ťažkej materiálnej deprivácie.

O trovách

- 99 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ je „na úteku“ v zmysle tohto ustanovenia v prípade, ak sa vedome vyhýba príslušným orgánom zodpovedným za vykonanie jeho odovzdania s cieľom

zmaríť toto odovzdanie. Možno predpokladať, že o takýto prípad ide vtedy, ak toto odovzdanie nemožno vykonať z dôvodu, že tento žiadateľ opustil miesto pobytu, ktoré mu bolo pridelené, bez toho, aby informoval príslušné vnútroštátne orgány o svojej neprítomnosti, pod podmienkou, že bol informovaný o svojich povinnostiach v tomto ohľade, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu. Uvedený žiadateľ si zachováva možnosť preukázať, že skutočnosť, že tieto orgány neinformoval o svojej neprítomnosti, odôvodňujú platné dôvody a nie úmysel vyhýbať sa týmto orgánom.

Článok 27 ods. 1 nariadenia č. 604/2013 sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci konania vedeného proti rozhodnutiu o odovzdaní sa dotknutá osoba môže dovoliavať uplatnenia článku 29 ods. 2 tohto nariadenia a tvrdiť, že vzhľadom na to, že nebola na úteku, lehota na odovzdanie v trvaní šiestich mesiacov uplynula.

2. Článok 29 ods. 2 druhá veta nariadenia č. 604/2013 sa má vykladať v tom zmysle, že na predĺženie lehoty na odovzdanie na maximálne osemnásť mesiacov postačuje, aby žiadajúci členský štát ešte pred uplynutím lehoty na odovzdanie v trvaní šiestich mesiacov informoval zodpovedný členský štát o tom, že dotknutá osoba je na úteku a zároveň uviedol novú lehotu na odovzdanie.
3. Právo Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že do jeho pôsobnosti patrí otázka, či článok 4 Charty základných práv Európskej únie bráni, aby bol žiadateľ o medzinárodnú ochranu odovzdaný v súlade s článkom 29 nariadenia č. 604/2013 do členského štátu, ktorý je podľa tohto nariadenia primárne zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu, ak by v prípade priznania takejto ochrany v tomto členskom štáte bol tento žiadateľ vystavený vážnemu riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle tohto článku 4 z dôvodu predvídateľných životných podmienok, ktoré by znášal ako osoba požívajúca medzinárodnú ochranu v uvedenom členskom štáte.

Článok 4 Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takému odovzdaniu žiadateľa o medzinárodnú ochranu s výnimkou prípadu, že by vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o odovzdaní, na základe objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií a s ohľadom na štandard ochrany základných práv zaručený právom Únie konštatoval reálnosť existencie tohto rizika u tohto žiadateľa z dôvodu, že v prípade odovzdania by sa tento žiadateľ nezávisle od svojej vôle a svojho osobného výberu ocitol v situácii ťažkej materiálnej deprivácie.

Podpisy